

1927-09-17

AFSENDER

Axel Salto

MODTAGER

Poul Uttenreitter

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Generel kommentar:

Den bog om Sophus Claussen, der

henvises til, må være: Sophus

Claussen. Billeder og Vers, 1928,

udgivet af Poul Uttenreitter.

Klingens grafiske mappe henviser til
rækken af mapper udsendt af Klingens
grafiske Forening.

Den omtalte udstilling er De 4's

udstilling i Den frie Udstillings bygning

1.-16. januar 1928.

Afsendersted:

Paris

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Henning Brøchner

Sophus Claussen

Raoul Dufy

Alfred Flechtheim

Poul Henningsen

Vilhelm Lundstrøm

Henri Matisse

Julius Meier-Graefe

Aage Salto

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek NKS 4722, 4

DOKUMENTINDHOLD

Axel Salto har haft det svært i Paris, men præsenterer nu et forslag, som han håber, vil løse hans økonomiske problemer, og Uttenreitter vil assistere med: Snarlig nedlæggelse af Klingens grafiske Forening og stiftelse af en international grafisk forening med mindst 300 medlemmer, der vil tegne abonnement på mindst tre mapper, udført af en enkelt kunstner. Mappen skal trykkes i Paris, hvor høj kvalitet er billigst, og markedsføres gennem Saltos forbindelser i alverdens lande. Han mener dog, at hans tidligere tilbud om en mappe i Klingens regi stadig kan realiseres.

TRANSSKRIFTION

"La tristesse est une forme de l'imbecilité"

Marie Leclerc

Paris 17/9 1927

Kære Poul

Tak for alt det tilsendte og især Tak for den smukke Bog om Sophus Cl.

Det er et smukt og trofast Arbejde du har lagt ind deri og Resultatet er ogsaa fint og godt. Det er en Fornøjelse at tage den lille smukke Ting i Haanden.

Angaaende Mappen og grafisk Kunst har jeg noget at sige.

Jeg har haft en noget vanskelig Tid hernede, men da det gik haardest paa fik jeg en Ide, som jeg ved at gennemarbejde har bestemt mig til at føre ud i Livet. Den er i og for sig uafhængig af Klingens grafiske Mappe, men de to Spørgsmaal lader sig dog næppe adskille. Det slog mig som en ganske uholdbar Situation at jeg, der har Ansvar

2

for saa manges Velfærd, at jeg skulde gaa og sulte mig frem i Paris, og jeg bestemte mig til at koncentrere min Energi og mine Evner om en enkelt Ting, som rummede Muligheder for økonomisk Fremgang for mig og mine. Jeg bestemte mig da til paa en maade at sætte mig selv paa Aktier under den Form, at jeg f. Eks 3 Aar i Træk udsender en Mappe med Træsnit af mig selv, hvori jeg nedlægger hele min Evne og hvori jeg behandler hele det Stof som jeg føler inspirerer mig mest.

Som Abonnenter til disse Mapper vil jeg søge en Kreds paa mindst 300 Medlemmer som under visse Vilkaar forpligter sig til at aftage dem alle 3. Mapperne skulde hver slutte sig om et bestemt Emne f. Eks. den første skulde i nogle Blade skildre en Gazelle, den næste skulde behandle idylliske Motiver fra Syden og den tredie indeholde Forvandlingsmotiver. Mapperne skulde trykkes i Paris, hvad der giver mulighed for langt finere

haandværksmæssig

3

Udførelse og billigere Priser. De 300 Abonnenter skulde i første Række skaffes frem gennem et stort og smukt opsat Cirkulære der skulde indeholde en (maaske formindsket) Gengivelse af et af Billederne og dernæst en Subskriptionsopfordring affattet paa dansk, tysk, fransk og engelsk. Denne Subsck[ulæselig bølgelinie]indbydelse skal fordeles, ja saa at sige over hele Verden, og jeg vil i den danske Tekst i hvert Fald nøje præcisere min Stilling. Jeg vil med dette Cirk. og med mine Mapper søge Forbindelse med en Række tyske Byer. Katalogen fra Leipzig er her en udm. Vejleder. Jeg vil ev. selv rejse ned til Berlin Leipzig Dresden, sætte mig i Forb. med Kobberstikkabinetter i Tyskland og andre Steder, benytte Forbindelsen med Flechtheim Meier Graefe o. a. i Paris vil jeg lancere den og i London gennem Bröchner.

Selv i Algier tror jeg at have Aftagere, for ikke at tale om Sverig og Norge. Maaske kan man faa mange flere end 300 Abonnenter.

En Mappe som een Mand sætter sin kunstneriske Vilje og sit økonomiske

4

Haab ind paa har langt større Slagkraft end en Mappe der uden en ledende Idé blot bringer svage Arbejder af i og for sig meget gode Malere; det siver ikke ned [?].

50 Abonnenter, der maaske kan bringes op til 60, en lille mappetræt Garde, det duer ikke, det er ikke noget for os at have mellem Hænder, det er hverken os selv eller den gode Kunst vi kæmper for.

Jeg foreslaar ud fra denne Tankegang:

Vi indstiller Klingens grafiske Mappe straks da den i hvert Fald i Øjeblikket ikke har nogen Chance

Hvis du med din expeditionelle Erfaring vil staa mig bi vil jeg med den største Glæde alliere mig med dig som den nye Mappens [sic] praktiske Forvalter. Her har det naturligvis Betydning baade at vi har en Skrivemaskine du kan haandtere, og at du kan sætte en Skrivelse op paa et fremmed Sprog, især Tysk. Aage kan staa dig bi med det engelske, selv kan jeg nok klare det franske i en snæver Vending

5

Jeg følte mig idag stærkt fristet til at købe et lille smukt Kartothek i en Kasse, det vilde jeg forære dig, men Fornuften sejrede desværre. - Mappen har jeg tænkt skulde koste 20 Kr. (en tilsvarende Pris i de andre Lande) og vi skal tage alting med, Boghandlere med en stor Rabat 40% og maaske 50% hvis de har 20 Abonnenter. x

Fordelene er mange: En meget fin typografisk Udstyrelse og fint

kunstnerisk Tryk, billige Priser paa grund af Valutaen.

Efter de Priser jeg havde paa min Mappe fra Côte d'Azur vil en Mappe som den vi tænker kunne bære sig med 30 Abonnenter, lad os nu sige 40 Abonnenter saa vil en Kreds af 300 bringe en Nettoramme paa c. 5000 Kr. om Aaret. Derved vil jeg faa den nødvendige Basis for min Økonomi og derigennem vil mit Forhold til Poul Henningsen ogsaa blive nemmere at afvikle for mig. Naturligvis skal du

x Mappen skal trykkes i mindst 500 Eksp.

6

have dit Arbejde betalt, jeg tror ikke du vil tabe ved Byttet.

I Øjeblikket ligger altsaa min Stilling saadan: Jeg maa fra nu af og til Dec. bruge min Dag til Udstillingsforberedelser først naar Udstillingen er fra Haanden kan Sagen tages op for fuld Kraft selv om den allerede nu arbejder i mit Hovede. Jeg har bestilt 100 Visitkort paa Mappens Regning og har bestemt mig til at være velklædt, forspist og paa Højde med enhver Situation fra nu af.

Planen kan betragtes som en Kendsgerning som intet kan røkke.

Jeg ved ikke hvordan du ser paa Situationen efter det foranstaaende, som jeg slet ikke paa et Par Brevsider tilnærmelsesvis formaar at skildre Glansen af.

Det er noget i Retning af det 1000 aarige Rige eller Folkenes Forbund eller saadan noget. Jeg lægger Hovedvægten paa at alle 3 Mapper er samhörrende, tilsammen tegner et helt Billede af en Kunstner

7

hvad han kan og hvad han vil. 3 x 20 Kr. Slaar Tanken an kan man senere maaske tage en anden Kunstner op paa samme Maade bringe Litografier af Odalisker af Matisse, eller Træsnit af Dufy

Gengivelser af Tegninger af Lundstrøm hvad du vil naar den rigtige økonomiske Basis er tilstede. Først og fremmest vil jeg lægge Vægt paa mig selv og give mig selv Chancen, men staar vi saa og har 300 viljeløse Abonnenter à 20 Kr. maa vi jo være Idioter om vi lader Mappen gaa ind. De Træsnit af mig vi har talt om til Klingens grafiske Mappe, synes jeg stadigvæk godt kan offentliggøres, men dels bringer de jo ikke noget nyt udover Mappen fra Côte d'Azur og dels er de jo tænkt som Grundlag for en Kolorering ligesom de Frugtstykker vi i sin Tid gengav i Klingens Mappe var Arbejder bestemt for Kattuntryk, jeg kunde godt tænke mig

8

nu at komme frem med noget der var grafisk Kunst slet og Ret og som opfylder mig i Øjeblikket.

Der er jo hundrede Spørgsmaal der kan bringes paa Bane, jeg naar kun

lige til paa denne Maade at antyde Sagen, som jeg jo gerne saa snart som muligt vil høre din Mening om for det ev. Samarbejdes Skyld. Jeg vil bede dig lade Poul H. læse dette, da det er Satans Svært at skrive saa meget op, jeg har saa at sige Krampe nu.

Af Nyheder kan jeg meddele at jeg nu, efter længe at have foretrukket rød Vin, fortrinsvis nyder hvid Vin, men du er maaske ikke Medarbejder ved Politiken længer.

Hilsen

Din

Axel

OVERSÆTTELSE

"La tristesse est une forme de l'imbecilité" = tristhed er en form for dumhed.

La tristesse est une forme
de l'imbécillité
Maurice Leclerc

Paris 17/9 1927

Kære Povl

Tak for alle det tilsendte og især
Tak for den smukke Bog om Sophies O.

Det er et smukt og løst Arbejde. De
har lagt ind deri og Resultatet er ogsaa
fint og godt. Det er en Fornøjelse at læse
den lille smukke Ting i Haanden.

Angående Mapperne og grafisk Kunst
har jeg noget at sige.

Jeg har haft en meget vanskelig Tid
hjemme, men da det gik haardt paa
sig, er jeg en Væ, som jeg ved at gennem-
arbejde har bestemt mig til at for-
søge i Livet. Der er i og for sig næsten
gik af Klunger grafiske Mapper, men
de to I præsenterer lader sig dog nemt
at skille. Det stod mig som en ganske
indholdt for. I tilfælde at jeg, der har Ansvaret

hij.

8
nu at komme frem med noget der var
grafisk. Men det sket og det og som op-
fyldes mig i Publikket.

Der er jo hundredde Spørgsmaal der
kan bringes paa Bane, og naar kein lig
til paa disse Maade at antage Sagen,
som jeg is gaa saa snart som muligt
vil høre din Mening om for det og. Samt
arbejde. Skrevet. Og vil jeg lige
Poul H. kan dette da det er Sagens Bort
at skrive saa meget op. og har saa at
sig, kræver mig.

At Nylende kan jeg meddele at jeg mig, eller
Lange at han forstod det ved Hien, fortæller
en rigtig hvid Vin, men det er en anden idet,
med arbejdet ved Politiken Længde.

Hilse

Din
Arl

2
for saa mange Velford, at jeg skulde
gaa og sætte mig frem i Paris, og jeg bestemte
mig til at koncentrere min Energi og
min Energi om en enkelt Ting, som
minimale Muligheder for økonomiske Frem-
gang for mig i Verden. Jeg bestemte
mig da til paa en Maade at sætte mig
ud paa Akkies inden den Form, at jeg
f. Eks 3 Aar i Trods tilstanden en Mægler.
med Trosset af mig ud, heri jeg medtog
til min Energi og heri jeg behandlede hele
det Stof som jeg tolv eksperimenter mig med.
Som Skrivende til Lier Mægler vil jeg
sige en Vord paa mindst 300 Medlemmer
som inden min Vilkaar forpligter sig til
at aflægge dem alle 3. Mægleren skulde have
stillet sig om at betale Sine. f. Eks. den
første skulde i nogle Bland skulde en
Gazette. den næste skulde behandle et
lille Medlem fra Syden og den tredje inde-
holde Forhandlings medlemskabet. Mægleren
skulde trykkes i Paris, hvor der gives
Muligheder for langt flere beundrede medlemmer.

3
Udfordrer og billige Priser. De 200
Abonnementer skulde: Jørgen Ralle skulde
bringe gennem et stort og smukt opsat
Cirkulære der skulde indeholde en
(mange formidabel) gengivelse af et af
Billederne og dernæst en Subscriptions-
opfordring affattet paa dansk, tysk, fransk
og engelsk. Denne Subskriptionsindbydelse skulde
forstaa, ja saa at sig, over hele Norden, og
især i den danske Tidstid: hvad Fald var
procenten af Stilling. Især vil man dette Cirk.
og med min Messing var, forhindret med
en Ralle tegne Boger. Katalogen fra Leipzig
er her en anden. Vistnok især vil en selv ogsaa
med et Ralle Leipzig. Omsider, talte vi
i Følge med Korbundshabers udtale: i Tyskland
og andre Steder, brugte forhindret en
Flechtwein Ueber Graefe o. a. i Paris
vil især laane den og i London gennem Procter
Scho: Alene her især at haar Aftagere, led
ikke at tale om Døds og Næse. Men
kan man paa mange flere end 200 Abonnement.
I en Messing som een Mand vilde sin
Kunstneriske Vilde især selv den uendelige

5
1792
Jeg vilde mig især, stærkt fristet til
at høre et lille omvendt Kartotek
i en Kasse, der vilde især være især,
formidler sigende herover. —

Messing har især, langt skuld. kost 20 kr.
(en Alenorm. Pris i de andre Lande) og
især skal tage, alene med, Proghandelen med
en stor Rabat 40 % og maa 50 %
hvis de har 20 Abonnementer.*

Forstuden er mange: En meget fin
typografisk Udfordrer og find kunstnerisk
Tegne, billige Priser paa Grund af Valutaen.
Efter de Priser især havde paa min Messing
fra Cote d'Azur vil en Messing som den
især Tanten kunne have sig med 30 Abon-
nementer, har os min især 40 Abonnementer
vil en Kind af 200 kr. især i Alenormen
paa o. 5000 kr. en Paris. Omsider vil
især for den uendelige Paris for min Øko-
nomi og den især vil med Forhold til
Pris Messing og en Uden sammen at
afvære for mig. Naturligvis skal især
* Messing skal bygge i mindst 500 Taler.

4
Neale ind paa has laest storr Slagkraft
end en Mapper des uden en ledende Side
Mort bringer naar Arbejdet af : 5 lot sig
meret god Neale : det niver ikke med.
50 Abonnenter, der maatte kan bringe op
til 60, en lille mappetast Gode, det
dies ikke, det en ikke noget for en at
have mellem Haudet, det en hushen os selv
eller den god Kunst i kampen lot.

Det overlaet ind fra den Tungegang:
Vi indstillet Klängen grafisk Mapper
straks da den : hvert Fald : Udblikket
ikke har nogen Chance

Heri di med sin expeditionelle Erfar-
ning vil staa mig bi vil jeg med den
storte Glæde allers mig med di som den
Mapperne politiske Forvalter. Her har
det naturlige Betydning, haade at
en har en Skrivemaskin di kan haandtere
og at di kan sætte en Skrivelse op paa
et fremmed Eproj, inden Tygh. Naar
kan staa di bi med det eneste, selv
kan jeg nok klare det franske : en indvirkning

hvor han kan og hvor han vil. 3 x 20
Mr. Læs Tanke an kan man senere
maade tag en anden kendskab og paa
sammen Maade bringe Tilgængelighed af
Opholdet af Mellem, alle Træer af Gæf
Gensiden af Tegning af Lundebrønde
hvor de vil naar den rigtig, ikkunnet
Paa en liden Tids. Forst og Fremmed af
hø Løge. Vort paa en, selv og selv en
en Chancer, men staa i en og har
200 velt, der Abbruden i 20 år, men i
is var. Vist en i Leds Møge paa ind.

De Træer af en i har talt om
at klinge genfiske Møge, synes h
stadig, ved godt kan afbrutte, men
de bringe de is ikke noget nyt, selv
Møge fra Ode. Lige af de is de is
tænkt som Træer, der en Kolonier, der
som de Træer, der is i en Tid gen
Klinge Møge var. Arbejde lidenst for
Kattentryk, h kendt godt tænke paa

hvor det Arbejde betalt, h tror ikke de
is talt en Rytter.

7
Jubelbetalt ligger alene min Skilling
saa dan: h man fra en af 3 af Dec. bring
min Dag til Udstilling, lidenst, lidenst
naar Udstillingen is fra Maanden kan Sagen
tage og for fuld kraft selv om den allerede
ni arbejder i mit Hoved. h har alle
betalt 100 Vindhøst paa Møge, Møge og
har betalt en til at var velkaldt, lidenst
og paa Høje med endes S: lidenst fra en af
Klamm kan betragte som en Kendskab
som intet kan seke.

h var ikke hvordan de var paa Pitea-
tionen efter det foranstaaende, som h
slet ikke paa et Par Poesier, lidenst
mellem formet at skildre paa en af.
Det er noget: Det af det 1000 aar
h, eller Folkene, lidenst eller saadan
noget. h Løge Hoved, selv om paa af alle
3 Møge is samlede, lidenst
tagen et helt Billede af en Kendskab